

Zadeva C-400/23

**Povzetek predloga za sprejetje predhodne odločbe v skladu s členom 98(1)
Poslovnika Sodišča**

Datum vložitve:

29. junij 2023

Predložitveno sodišče:

Sofiyski gradski sad (Bolgarija)

Datum predložitvene odločbe:

29. junij 2023

Obtoženec:

VB

Predmet postopka v glavni stvari

Kazenski postopek, izveden brez navzočnosti obtoženca

Predmet in pravna podlaga predloga

Predlog v skladu s členom 267(1)(b) PDEU

Vprašanja za predhodno odločanje

1.1. Ali je treba člen 8(4), drugi stavek, Direktive (EU) 2016/343 razlagati tako, da je treba osebo, ki je bila v nenavzočnosti obsojena na kazen odvzema prostosti, ne da bi šlo za enega od primerov iz odstavka 2, obvestiti o odločbi, s katero je bila obsojena, ko je prijeta zaradi izvršitve te kazni?

1.2. Kaj vsebinsko pomeni zahteva „obveščene o odločitvi“ v skladu s člena 8(4), drugi stavek, Direktive (EU) 2016/343 in ali se zahteva izročitev kopije te odločbe?

1.3. Če je odgovor na vprašanji 1.1. in 1.2. nikalen: ali člen 8(4), drugi stavek, Direktive (EU) 2016/343 nasprotuje temu, da nacionalno sodišče odloči, da se zagotovi izročitev kopije te odločbe?

2.1. Ali je nacionalna ureditev, ki v primeru, v katerem e se o kazenski obtožbi odloča v nenavzočnosti obtoženca in je izdana sodna odločba, s katero je izrečena obsodba, ne da bi šlo za pogoje iz člena 8(2) Direktive, ne določa nobenih pravil o obvestitvi v nenavzočnosti obsojene osebe o njeni pravici do novega sojenja ob njeni udeležbi, in če do take obvestitve ne pride zlasti takrat, ko je v nenavzočnosti obsojena oseba prijeta, združljiva s členom 8(4), drugi stavek, Direktive (EU) 2016/343?

2.2. Ali je pomembna okoliščina, da nacionalna ureditev – člen 423 NPK – določa, da bo v nenavzočnosti obsojena oseba obveščena o svoji pravici do novega sojenja, vendar šele potem, ko ta oseba vloži predlog za razveljavitev te obsodbe in za izvedbo novega sojenja ob njeni udeležbi, tako da se obvestitev te osebe opravi v obliki sodne odločbe v odgovor na ta predlog?

2.3. Če je odgovor nikalen: Ali sta zahtevi iz člena 8(4), drugi stavek, in člena 10(1) Direktive (EU) 2016/343 upoštevani, če sodišče, ki odloča o kazenski obtožbi v nenavzočnosti obtoženca in izda odločbo, s katero je izrečena obsodba, ne da bi šlo za enega od primerov iz člena 8(2) Direktive, v svoji odločbi opozori na pravico te osebe do novega sojenja ali do drugega pravnega sredstva in osebam, ki izvedejo prijetje obsojene osebe, odredi, da ji izročijo kopijo te odločbe?

2.4. Če je odgovor pritrdilen: Ali člen 8(4), drugi stavek, Direktive (EU) 2016/343 nasprotuje temu, da sodišče, ki izda odločbo, s katero je obtoženec obsojen v nenavzočnosti, ne da bi šlo za enega od primerov iz člena 8(2) Direktive, odloči, da v svoji odločbi opozori na pravico te osebe do novega sojenja ali do drugega pravnega sredstva v skladu s členom 9 Direktive in osebam, ki izvedejo prijetje obsojene osebe, odredi, da ji izročijo kopijo te odločbe?

3. Kateri je prvi in kateri je zadnji možni trenutek, v katerem mora sodišče odločiti o tem, ali kazenski postopek, izveden v nenavzočnosti obtoženca, ne izpolnjuje pogojev iz člena 8(2) Direktive (EU) 2016/343, in v katerem mora sprejeti ukrepe za zagotovitev obvestitve v skladu s členom 8(4), drugi stavek, Direktive?

4. Ali je treba pri odločbi, navedeni v točki 3, upoštevati stališča tožilstva in zagovornika nenavzočega obtoženca?

5.1. Ali se izraz „možnosti, da izpodbijajo to odločitev“ iz člena 8(4), drugi stavek, Direktive (EU) 2016/343 nanaša na pravico do vložitve pravnega sredstva v pritožbenem postopku ali pa se nanaša na izpodbijanje pravnomočne sodne odločbe?

5.2. Kakšna mora biti vsebina obvestitve, ki jo je treba v skladu s členom 8(4), drugi stavek, Direktive (EU) 2016/343 zagotoviti osebi, ki je bila obsojena v nenavzočnosti, ne da bi šlo za pogoje iz odstavka 2, o „pravic[i] do novega sojenja ali drugega pravnega sredstva, v skladu s členom 9“: v zvezi s pravico, da pridobi tako pravno sredstvo, če izpodbija svojo obsodbo v nenavzočnosti, ali v zvezi s

pravico, da vloži tak predlog, pri čemer je treba utemeljenost tega predloga presojati pozneje?

6. Kaj pomeni izraz „drug[o] pravn[o] sredstv[o], ki omogoča, da se ponovno vsebinsko odloči o zadevi, vključno s preučitvijo novih dokazov, ter lahko privede do spremembe prvotne odločbe“ iz člena 9, prvi stavek, Direktive (EU) 2016/343?

7. Ali je nacionalna zakonodaja – člen 423(3) NPK – s katero se osebna zglasitev v nenavzočnosti obsojene osebe zahteva kot nujni pogoj za odločanje o njenem predlogu za novo sojenje in za to, da se lahko temu predlogu ugoti, združljiva s členom 8(4) in členom 9 Direktive (EU) 2016/343?

8. Ali se člen 8(4), drugi stavek, in člen 9 Direktive 2016/343 uporabljata za oproščene osebe?

Navedene določbe prava Unije

Direktiva (EU) 2016/343 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 9. marca 2016 o krepitvi nekaterih vidikov domneve nedolžnosti in krepitvi pravice biti navzoč na sojenju v kazenskem postopku (UL 2016, L 65, str. 1, v nadaljevanju: Direktiva 2016/343 ali Direktiva).

Nacionalna zakonodaja

Nakazaten kodeks (kazenski zakonik, v nadaljevanju: NK)

Nakazatelno-protsesualen kodeks (zakonik o kazenskem postopku, v nadaljevanju: NPK)

Kratka predstavitev dejanskega stanja in postopka

- 1 Zoper VB je bil vložen obtožni akt zaradi sodelovanja pri organizirani kriminalni združbi skupaj z določenim številom drugih oseb z namenom obogatitve s pridelavo in širjenjem drog, kot tudi zaradi posedovanja orožja, ki je kaznivo v skladu s členom 321(3), točka 2, v povezavi s členom 321(2) NK, zaradi skupnega posedovanja drog in predhodnih sestavin za prepovedane droge v treh primerih, ki je kaznivo v skladu s členom 354a(2) in (1) v povezavi s členom 20(2) NK, kot tudi zaradi skupnega posedovanja strelnega orožja in streliva brez potrebnega dovoljenja, ki je kaznivo v skladu s členom 339(1) v povezavi s členom 20(2) NK. Za ta kazniva dejanja so določene kazni odvzema prostosti od 3 do 10 let za prvo, od 3 do 10 let in od 5 do 15 let za drugo ter od 2 do 8 let za tretje kaznivo dejanje.
- 2 Kazenski postopek se je od začetka vodil v nenavzočnosti VB. Do zdaj VB o obtožbah zoper njega ni bil uradno obveščen. Poleg tega ni bil obveščen niti o prispetju obtožnega akta na sodišče niti o datumu in kraju sojenja niti o posledicah njegovega izostanka.

- 3 Razlog za to je, da ga ni mogoče najti. V predkazenskem postopku je pobegnil neposredno pred policijskim ukrepanjem zaradi prijetja osumljene osebe. Iskan je bil tudi z evropskim nalogom za prijetje, vendar ga ni bilo mogoče najti. Zato o obtožnem aktu zoper njega ni bil obveščen. V okviru sodnega postopka je bil zoper njega ponovno razpisan ukrep iskanja. Po zadnjih informacijah iz junija 2023 ga ni mogoče najti.
- 4 Med predkazenskim in sodnim postopkom so ga v okviru brezplačne pravne pomoči zastopali trije zagovorniki. Nihče od njih ga ni nikoli videl ali bil v stiku z njim ali njegovimi sorodniki.
- 5 Postopek še vedno poteka. Obstaja neka verjetnost, da bo VB obsojen na kazen odvzema prostosti, ki bi jo dejansko moral prestajati. Obstaja pa tudi verjetnost, da ne bo spoznan za krivega in bo oproščen.

Kratka predstavitev obrazložitve predloga

- 6 **Utemeljitev vprašanja 1.1.:** V skladu s členom 8(4), prvi stavek, Direktive 2016/343 lahko kazenski postopek poteka v nenavzočnosti obtoženca, čeprav ne gre za pogoje iz odstavka 2 n. Vendar pa je v drugem stavku določen pogoj, da je ta oseba, ko je obveščena o odločitvi in ko je prijeta oziroma bila prijeta [bolgarska jezikovna različica drugega stavka je v tem smislu dvoumna, saj je v njej uporabljen izraz „по-специално когато лицето е задържано“, kar je mogoče prevesti kot „zlasti v trenutku, ko je oseba prijeta“, vendar tudi kot „zlasti v trenutku, ko je oseba bila prijeta/priprta“, op. prev.], obveščena tudi o svoji pravici do novega sojenja. Postavlja se vprašanje, ali je treba to osebo – če je zaradi izvršitve kazni odvzema prostosti, ki ji je bila izrečena, v zaporu – nujno obvestiti tudi o odločbi, s katero je bila obsojena.
- 7 Možna je razlaga v tem smislu, da ta predpis ne nalaga nobene obveznosti glede take obvestitve, saj je v njem določeno: „ko so obveščene o odločitvi“. Določen je pogoj, da le če nastopi možni dogodek – „ko“ (v angleščini „when“, v francoščini „lorsque“) – in sicer obvestitev o odločitvi, nastane obveznost za države članice, da v nenavzočnosti obsojeno osebo obvestijo o pravnih sredstvih zoper postopek v nenavzočnosti.
- 8 To razlago je mogoče utemeljiti z alternativo „ko so obveščene o odločitvi“ oziroma „ko so prijete“. Zlasti prijetje samodejno povzroči obveznost obvestitve o pravnih sredstvih zoper postopek v nenavzočnosti. To, da je oseba, ki je že v zaporu, obveščena o odločbi, s katero je bila obsojena, torej sploh ni potrebno.
- 9 Možna pa je tudi razlaga v tem smislu, da je tako obvestitev treba zagotoviti, saj je pogoj za to, da se lahko oseba, ki je bila obsojena, ne da bi šlo za enega od primerov iz člena 8(2) Direktive, ob poznavanju dejstev odloči, ali bo vložila pravna sredstva zoper svojo obsodbo v nenavzočnosti. Izraz „zlasti v trenutku, ko so prijete“ bi bilo treba zato razlagati v tem smislu, da je treba prijeto obsojeno osebo obvestiti o odločbi, s katero je bila obsojena.

- 10 Postavlja se torej vprašanje, ali se izraz „zlasti v trenutku ko [...]“ (v angleščini „in particular when“, v francoščini „en particulier au moment de“) nanaša na (1) obvestitev o pravnih sredstvih zoper postopek v nenavzočnosti, tj. do te obvestitve pride, ko je oseba prijeta, ali (2) na obvestitev prijete osebe o odločbi, s katero je bila obsojena v nenavzočnosti, tj. o tej odločbi se obvesti, ko je prijeta. V drugem primeru je obvestitev o pravnih sredstvih povezana neposredno z obvestitvijo o odločbi o obsodbi in ne s prijete osebe.
- 11 Poleg tega se postavlja vprašanje glede veznika „tudi“ (v angleščini „also“, v francoščini „également“), in sicer, ali je s tem mišljeno, da je obvestitev o odločbi sicer nekaj jasnega in nedvomnega, vendar pa je treba skupaj z obvestitvijo o odločbi zagotoviti tudi obvestitev o pravnih sredstvih zoper postopek v nenavzočnosti.
- 12 Predložitveno sodišče zastopa drugonavedeno stališče. Za učinkovito uveljavljanje pravnih sredstev zoper postopek v nenavzočnosti je potrebno, da se obsojena oseba zaveda razlogov za svojo obsodbo – le tedaj lahko presodi, ali bo vložila pravna sredstva in kako bo oblikovala svoje argumente. Že zahteva po učinkovitosti pravnih sredstev v skladu s členom 47(1) Listine zahteva tako obvestitev.
- 13 **Utemeljitev vprašanja 1.2.:** Postavlja se tudi vprašanje glede vrste te obvestitve. Ali okoliščina, da je bila oseba prijeta in pridržana, zadostuje za domnevo, da je bila obveščena o odločbi? To drži v tem smislu, da je vsako prijete posledica obsodbe in da mora oseba, takoj ko je bila prijeta, vedeti, da je bila obsojena s sodno odločbo.
- 14 Ali pa je obvestitev pravilna tedaj, ko ima priprta oseba dostop do elementov sodne odločbe, s katero je bila obsojena – npr. do izreka, v katerem je na splošno navedeno dejanje, zaradi katerega je bila obsojena, do pravne razvrstitve, do izrečene kazni odvzema prostosti in do njenega trajanja? To bi lahko veljalo v tem smislu, da ta obvestitev zadostuje za seznanitev z lastno obsodbo.
- 15 Ali pa je treba obtožencu dati na voljo kopijo celotne sodne odločbe, s katero je bila obsojena? To bi lahko veljalo v tem smislu, da lahko v nenavzočnosti obsojena oseba, ki je zaradi izvršitve izrečene kazni odvzema prostosti priprta, sprejme informirano odločitev o tem, ali in kako bo vložila pravna sredstva zoper to obsodbo, sprejme le, če se jo seznanj s celotnim besedilom sodne odločbe.
- 16 Ali pa je treba v nenavzočnosti obsojeni osebi (njej ali njenemu odvetniku), če vloži ustrezen predlog, dodatno zagotoviti dostop do celotnega spisa? To bi lahko veljalo v tem smislu, da je dejanska in učinkovita obvestitev o odločbi podana tedaj, ko v nenavzočnosti obsojeni osebi ni na voljo le kopija te odločbe, temveč je seznanjena tudi z dejanskim in pravnim okvirom, v katerem je bila odločba izdana, to pa je pogojeno z dostopom do spisa. Sodne odločbe namreč ni mogoče pravilno razumeti, če se jo bere samo in ločeno od spisa. Zato bi bilo mogoče, da

pravnih sredstev zoper to odločbo ni mogoče učinkovito vložiti, če ni zagotovljen dostop do spisa.

- 17 **Utemeljitev vprašanja 1.3.:** Obstaja možnost, da bo Sodišče na obe prvi vprašanji odgovorilo nikalno. Predložitveno sodišče kljub temu meni, da je treba zagotoviti, da VB po morebitni obsodbi na kazen odvzema prostosti ob svojem prijettu prejme kopijo obsodilne sodbe. Zato se postavlja vprašanje, ali pravo Unije temu nasprotuje.
- 18 Zlasti obstaja možnost, da so argumenti, na katere bo Sodišče po potrebi oprlo nikalen odgovor na obe prvi vprašanji, takšni, da bodo pripeljali do sklepa, da predložitveno sodišče ne sme sprejeti ukrepov za zagotovitev take obvestitve, ker bi to povzročilo kršitev prava Unije.
- 19 Če Sodišče ugotovi, da taka prepoved ne obstaja, je interes predložitvenega sodišča, da na obe prvi vprašanji prejme vsebinski odgovor, čeprav mu ni treba zagotoviti, da bo v nenavzočnosti obsojena oseba v prihodnosti obveščena (sodba z dne 8. junija 2023, združeni zadevi C-430/22 in C-468/22, EU:C:2023:458).
- 20 **Utemeljitev vprašanja 2.1.:** Nacionalno pravo dovoljuje odločanje o kazenskem obtožnem aktu v nenavzočnosti obtoženca brez obstoja enega od primerov, navedenih v členu 8(2) Direktive. Za ta primer določa poseben mehanizem za varstvo pravice do osebne navzočnosti – člen 423 NPK. Ta mehanizem začne veljati, takoj ko postane obsodba v nenavzočnosti pravnomočna. Njegovo izhodišče je predlog v nenavzočnosti obsojene osebe za obnovo postopka z utemeljitvijo, da je bila zadeva obravnavana in o njej odločeno v njeni nenavzočnosti. Ta predlog je predmet posebnega sodnega postopka. Sodišče v svoji odločitvi o zadevi bodisi prizna pravico do obnove postopka bodisi jo zavrne; v prvem primeru postopek obnovi, tega pa nato ponovno izvede ob udeležbi obtoženca.
- 21 V takem položaju se postavlja vprašanje, ali je nacionalna ureditev združljiva z mehanizmom iz člena 8(4) in člena 9 Direktive 2016/343. To vprašanje se postavlja v tem smislu, da nacionalna ureditev ne določa nobenih pravil za to, da se obtoženca po njegovi obsodbi v nenavzočnosti obvesti o njegovi pravici do novega sojenja ob njegovi udeležbi. V praksi ne pride do te obvestitve niti ob njegovem prijettu ali ob seznanitvi z obsodilno sodbo, ki je bila izdana proti njemu, če pride do te seznanitve na pobudo obsojene osebe.
- 22 **Utemeljitev vprašanja 2.2.:** Treba je opozoriti, da nacionalno pravo zagotovitev informacij, navedenih v členu 8(4) Direktive 2016/343, sicer določa, vendar pozneje. Nacionalno pravo določa namreč mehanizem za zagotovitev informacij v nenavzočnosti obsojeni osebi o tem, ali ima pravico do novega sojenja ali ne.
- 23 Za zagotovitev teh informacij v nenavzočnosti obsojeni osebi je zlasti potrebno, da ta pred tem vloži predlog za razveljavitev sodbe, izdane v nenavzočnosti, in izvedbo novega sojenja ob njeni udeležbi. Potem ko sodišče odloči o utemeljenosti tega predloga, izda odločbo. S to določbo sodišče bodisi prizna

pravico do novega sojenja bodisi jo odreče, tako da bodisi razveljavi sodbo, izdano v nenavzočnosti, in odredi izvedbo novega sojenja ob udeležbi obtoženca bodisi predlog zavrne. Tako je v nenavzočnosti obsojena oseba, potem ko je bila obveščena o odločitvi sodišča o svojem predlogu za novo sojenje, obveščena, ali je bil postopek v glavni stvari, v katerem je bila obsojena v nenavzočnosti, izveden pod takimi pogoji, da ima pravico do novega sojenja ali ne.

- 24 Postavlja se vprašanje, ali sta bila s to nacionalno ureditvijo člen 8(4) in člen 9 Direktive 2016/343 ob upoštevanju zahteve po zagotovitvi učinkovitega pravnega sredstva zoper postopek v odsotnosti iz člena 10(1) Direktive ter člena 47(1) Listine pravilno prenesena. V skladu s členom 8(4), drugi stavek, Direktive je treba obvestitev o pravico do novega sojenja zagotoviti prej, in sicer tedaj, ko je v nenavzočnosti obsojena oseba obveščena o odločitvi in/ali ko je prijeta. Razlog za to je ta, da mora biti ta obvestitev praktično učinkovita, tj. da mora imeti obsojena oseba možnost presoje o tem, ali bo uveljavljala svojo pravico do novega sojenja ali pa soglašala s svojo obsodbo (glej sodbo z dne 19. september 2019, C-467/18, EU:C:2019:765, točka 50, prvi stavek). Če je obvestitev o pravici do novega sojenja zagotovljena šele potem, ko sodišče odloči o predlogu za novo sojenje, pa ta obvestitev ne pomeni nobenega pravnega sredstva več v smislu Direktive.
- 25 **Utemeljitev vprašanja 2.3.:** Obstaja možnost, da Sodišče na obe prehodni vprašanji odgovori nikalno in odloči, da bolgarska ureditev ni združljiva z Direktivo.
- 26 Predložitveno sodišče želi zato vedeti, ali se lahko odločanje o zadevi nadaljuje v nenavzočnosti VB, tako da sprejme določene ukrepe za zagotovitev njegove pravice iz člena 8(4), drugi stavek, Direktive do obvestitve, ki so v skladu s členom 10(1) Direktive dovolj učinkoviti. Člen 8(4), drugi stavek, določa, da „države članice“ „zagotovijo“ določeno stopnjo varstva – v obravnavani zadevi: obvestitev. To jamstvo lahko zato zagotovi ne le nacionalni zakonodajalec ampak tudi nacionalno sodišče, ki ustrezno uporablja lastno pravo za doseg rezultata, ki je združljiv s pravom Unije.
- 27 Sodišče je že opozorilo, da imajo pogoji za odločanje o kazenski zadevi v odsotnosti obtoženca v skladu s členom 8(2) do (4) in pravica do novega sojenja v skladu s členom 9 Direktive 2016/343 neposredni učinek (sodba z dne 19. maja 2022, C-569/20, EU:C:2022:401, točka 28). Predložitveno sodišče lahko zato neposredno presodi, ali je kazenski postopek zoper VB zajet z enim od primerov iz člena 8(2) Direktive. Kot je navedeno zgoraj, predložitveno sodišče meni, da – vsaj v trenutku vložitve predloga za sprejetje predhodne odločbe – ta postopek z enim od teh primerov ni zajet.
- 28 Ena od načel nacionalnega postopka je obtoženca obvestiti o njegovih pravicah in mu dati možnost, da jih uveljavi. Ker ima VB v skladu s členom 9 Direktive 2016/343 neposredno veljavno pravico do novega sojenja, iz tega izhaja obveznost predložitvenega sodišča (v skladu z nacionalnim pravom), da sprejme potrebne ukrepe za zagotovitev, da je v skladu s členom 8(2), drugi stavek,

Direktive obveščen o teh pravicah, in sicer na dovolj učinkovit način, da lahko to obvestitev uporabi (člen 10(1) Direktive).

- 29 V zadevi obstaja verjetnost, da bo zoper VB izdana sodna odločba, s katero bo spoznan za krivega in obsojen na kazen odvzema prostosti. Če ne bodo nastopile nobene nove okoliščine, se bo to zgodilo v njegovi nenavzočnosti in pod drugačnimi pogoji, kot so navedeni v členu 8(2) Direktive 2016/343. Iz tega izhaja, da bo lahko VB zoper to sodbo, izdano v nenavzočnosti, vložil pravno sredstvo, ki mu je v skladu s pravom Evropske unije neposredno na voljo (člen 9 Direktive).
- 30 Zato se postavlja vprašanje, ali predložitveno sodišče zagotavlja upoštevanje zahteve iz člena 8(2) drugi stavek, Direktive 2016/343 po zagotovitvi obvestitve o pravici v skladu s členom 9 Direktive, če v svoji odločbi (1) izrecno opozori na te okoliščine, vključno s pravico do novega sojenja ali drugih pravnih sredstev, poleg tega pa (2) tistim osebam, ki bodo v nenavzočnosti obsojenega VB prijele pozneje, naloži, da mu izročijo kopijo te sodne odločbe. Poleg tega se postavlja vprašanje, ali je ta način zagotovitve obvestitve v skladu s členom 8(4), drugi stavek, Direktive v skladu s členom 10(1) Direktive dovolj učinkovit.
- 31 **Utemeljitev vprašanja 2.4.:** Obstaja možnost, da bo Sodišče ugotovilo, da je nacionalna ureditev v celoti skladna s pravom Unije, ker na primer nacionalno pravno sredstvo v skladu s členom 423 NPK ustreza pravnemu sredstvu v skladu s členom 8, od (2) do (4), in členom 9 Direktive 2016/343, ali pa da pomeni zadostno pravno sredstvo tudi tedaj, ko temu ne ustreza.
- 32 V takem primeru se zdi nepotrebno, da si predložitveno sodišče kakor koli prizadeva zagotoviti, da se VB, potem ko se ga prime zaradi izvršitve v njegovi nenavzočnosti izrečene kazni odvzema prostosti, že takrat obvesti tudi o njegovi pravici do novega sojenja v skladu s členom 8(4) v povezavi s členom 9 Direktive.
- 33 Predložitveno sodišče kljub temu meni, da je treba sprejeti ukrepe za zagotovitev, da se obsojeno osebo pravilno obvesti o njeni pravici do novega sojenja. Zato se postavlja vprašanje, ali to v skladu s pravom Unije ni prepovedano, zlasti pa, ali bi predložitveno sodišče kršilo zakon, če bi sprejelo v vprašanju navedene ukrepe za zagotovitev, da se v nenavzočnosti obsojeno osebo obvesti o njeni pravici do novega sojenja v skladu s členom 9 Direktive 2016/343, tako ravnanje pa bi bilo v tem smislu nezdržljivo s sistemom varstva pravice do osebne navzočnosti, vzpostavljenim z Direktivo, pa tudi z drugimi določbami prava Unije in bi ga bilo treba zato nujno opustiti.
- 34 **Utemeljitev vprašanja 3:** Iz zgoraj navedenih odgovorov izhaja, da pravo Unije nacionalnemu sodišču, ki odloča o zadevi v nenavzočnosti obtoženca ob neobstoju pogojev iz člena 8(2) Direktive 2016/343, dovoljuje ali vsaj ne prepoveduje sprejetja ukrepov za zagotovitev, da se v nenavzočnosti obsojeno osebo obvesti o pravnih sredstvih zoper obsodbo v nenavzočnosti.

- 35 Tretje vprašanje je namenjeno ugotovitvi, v katerem trenutku med potekom kazenskega postopka mora predložitveno sodišče (1) odločiti, da kazenski postopek, ki se izvaja v nenavzočnosti obtoženca, ne spada med primera iz člena 8(2) Direktive 2016/343, zaradi česar je treba zagotoviti obvestitev v skladu s členom 8(4), drugi stavek, Direktive, in mora poleg tega (2) uresničiti jamstvo, tj. določiti in uporabiti mehanizem, s katerim je ta obvestitev zagotovljena ob prijettu v nenavzočnosti obsojene osebe in/ali seznanitve s sodbo, izdano v nenavzočnosti.
- 36 V skladu s členom 8(4), drugi stavek, Direktive 2016/343 je treba zagotoviti, da je oseba, ki je bila obsojena v nenavzočnosti, ne da bi šlo za pogoje iz člena 8(2) Direktive, obveščena o pravnih sredstvih zoper postopek v nenavzočnosti, do katerih ima pravico v skladu s členom 9 Direktive. To jamstvo za njihovo uresničitev zahteva tri ločene ukrepe. Prvič, predložitveno sodišče mora odločiti, ali gre za pogoje iz člena 8(2) Direktive ali ne. Drugič (če je odgovor na to vprašanje nikalen), v korist v nenavzočnosti obsojene osebe je treba priznati, da ji je na voljo eno ali več pravnih sredstev, navedenih v členu 9 Direktive. Tretjič, sprejeti je treba ukrepe za to, da se v nenavzočnosti obsojena oseba pozneje, zlasti ob njenem prijettu in/ali seznanitvi s sodno odločbo, seznanj s tem priznanjem (drugi ukrep) (npr. tako da se organe kazenskega pregona zaveže, da v nenavzočnosti obsojeni osebi po njenem prijettu izročijo sodno odločbo, s katero je bilo izrečeno to priznanje).
- 37 Iz členov od 8 do 10 Direktive 2016/343 ni razvodno nič o prvem možnem trenutku, v katerem bi moralo biti zagotovljeno jamstvo, določeno v člen 8(4), drugi stavek, Direktive. Izhaja pa iz sodne prakse Sodišča, da gre pri tem za sojenje, na katerem se dokončno odloči o krivdi in določi kazen.
- 38 To drži v tem smislu, da je Sodišče odločilo, da je treba za ugotovitev, ali je bil izveden kazenski postopek v nenavzočnosti obtoženca, in s tem za določitev vrste nenavzočnosti (ali je zajeta s pogoji iz člena 8(2) Direktive ali ne) oceniti dejanske okoliščine, ki so značilne za nenavzočnost obtoženca v trenutku dokončne sodne odločitve v zadevi o bistvenih vprašanjih dejanskega stanja in pravnih vprašanjih (sodba z dne 17. decembra 2020, C-416/20 PPU, EU:C:2020:1042, točka 48, in sodba z dne 23. marca 2023, C-514/21 in C-515/21, EU:C:2023:235, točki 52 in 53).
- 39 Prej tega ni mogoče ugotoviti, saj bi prihodnja navzočnost obtoženca pripeljala do sklepa, da je bila njegova pravica do osebne udeležbe v skladu s členom 8(1) Direktive spoštovana. V obravnavani zadevi bi na primer prihodnja navzočnost pooblaščenega zagovornika in njegova pojasnitev, da je obtoženec seznanjen s sojenjem, pripeljala do sklepa, da se uporablja člen 8(2)(b) Direktive.
- 40 Kar zadeva zadnji možni trenutek, je treba upoštevati tretji in četrti stavek uvodne izjave 12 Direktive 2016/343. Tam je navedeno, da se Direktiva uporablja do pravnomočnosti odločbe v zadevi in da se ne uporablja za pravna sredstva, ki se uporabljajo po pravnomočnosti odločbe. Poleg tega je določba iz člena 8(4), drugi

stavek, Direktive pomemben del mehanizma za varstvo pravice do osebne navzočnosti iz člena 8(1) Direktive. Zato bi morale države članice sprejeti ukrepe za zagotovitev njegove uporabe, dokler postopek še poteka in preden postane sodba, izdana v nenavzočnosti, pravnomočna. To pomeni, da bi bilo treba sprejeti odločitev, s katero se določi vrsta nenavzočnosti – ali izpolnjuje pogoje iz člena 8(2) Direktive ali ne – preden postane sodba, izdana v nenavzočnosti obtoženca, pravnomočna.

- 41 Predložitveno sodišče opozarja, da je mogoče zoper njegovo odločbo v zadevi v 15 dneh po njeni izdaji vložiti pravno sredstvo. Če pravno sredstvo ni vloženo, postane 16. dan pravnomočna, s tem pa dokončna. Zato lahko postane dokončna odločba v zadevi.
- 42 Predložitveno sodišče želi zato natančno vedeti, v katerem trenutku postopka mora sprejeti naslednje ukrepe: (1) sprejeti odločitev, ali gre za postopek v nenavzočnosti, ki ni zajeto s pogoji iz člena 8(2) Direktive 2016/343; (2) če je odgovor pritrdilen, navesti pravna sredstva, ki so na voljo VB; (3) sprejeti potrebne ukrepe za zagotovitev, da se ga o tem obvesti, ko je prijet in/ali ko se ga seznanjajo z odločbo.
- 43 Če je ta odločitev sprejeta pozneje – med drugim šele potem, ko je v nenavzočnosti obsojena oseba najdena in morda prijeta – obstaja nevarnost kršitve prava Unije. To pa iz dveh razlogov. Prvič, če bi predložitveno sodišče to odločitev in ukrepe sprejelo šele takrat, da bi zagotovilo seznanitev v nenavzočnosti obsojene osebe, njegovi ukrepi ne bi spadali na področje uporabe Direktive, ki se ne uporablja, potem ko je sodna odločba v zadevi postala pravnomočna (četrti stavek uvodne izjave 12). Drugič, izdaja take odločbe in zagotovitev, da je v nenavzočnosti obsojena oseba seznanjena s to odločbo, bi zahtevali določen čas, tako da ta seznanjenost ne bi bila zagotovljena ob prijemu v nenavzočnosti obsojene osebe (kot določa člen 8(4), drugi stavek, Direktive 2016/343), temveč pozneje, celo precej pozneje. Ta vrsta zamujenega jamstva pa ne izpolnjuje zahteve po učinkovitosti iz člena 10(1) Direktive in člena 47(1) Listine.
- 44 **Utemeljitev vprašanja 4:** Postavlja se vprašanje, po kakšnih postopkovnih pravilih naj predložitveno sodišče ugotovi, ali je nenavzočnost VB takšna, da ne spada na področje uporabe člena 8(2) Direktive 2016/343, in na kakšen način je treba zagotoviti potrebno obvestitev v skladu s členom 8(4) Direktive.
- 45 Ta direktiva tega vprašanja ne ureja, vendar je treba upoštevati zahtevo po zagotovitvi učinkovitega pravnega sredstva v skladu s členom 10(1) Direktive in členom 47(1) Listine ter tudi načelo enakovrednosti.
- 46 Predložitveno sodišče v kazenskem postopku proti VB odloča v navzočnosti državnega tožilca, ki je vložil obtožni akt in ga zastopa, in zagovornika, ki ga je določila odvetniška zbornica in sodišče postavilo po uradni dolžnosti, ki brani interese nenavzočega VB. V skladu z nacionalnim pravom bi morale biti vse

sodne odločbe, ki lahko zadevajo pravni položaj nenavzočega VB, sprejete po zaslišanju državnega tožilca in njegovega zagovornika. Cilj je, da ta pojasnita svoja stališča in pri tem zahtevata upoštevanje procesnih in materialnih pravic. Državni tožilec brani zakonitost ne glede na to, ali je to v korist ali škodo nenavzočega VB, medtem ko zagovornik brani le njegove pravice in interese, tako da opozori na vse okoliščine, ki govorijo njemu v prid. Tako državni tožilec kot tudi zagovornik lahko zoper sodne odločbe vlagata pravna sredstva.

- 47 To lahko pripelje do ugotovitve, da mora biti sodna odločba, ki se nanaša na zagotovitev pravice, priznane s pravom Unije – in sicer pravice do prejema določenih informacij v skladu s členom 8(4), drugi stavek, Direktive 2016/343 – zaradi zagotavljanja učinkovitega varstva nenavzočemu VB ter tudi v skladu z načelom enakovrednosti izdana pod istimi pogoji kot sodne odločbe, ki se nanašajo na pravice VB do udeležbe v postopku, priznane le v nacionalnem pravu. To pomeni, da mora predložitveno sodišče odločiti po zaslišanju udeležencev.
- 48 **Utemeljitev vprašanja 5.1.:** Člen 8(4), drugi stavek, v povezavi s členom 8(4), prvi stavek, Direktive 2016/343 določa, da ima obtoženec, če je obsojen v nenavzočnosti in ne gre za pogoje iz člena 8(2), „možnost[...] da izpodbija[...] to odločitev“ in da ima „pravico do novega sojenja ali drugega pravnega sredstva [...] v skladu s členom 9“.
- 49 Predpis je mogoče razlagati v tem smislu, da se nanaša na dve ločeni in medsebojno neodvisno obstoječi pravici. Prva je pravica do pravnega sredstva v pritožbenem postopku (pred pravnomočnostjo obsodbe), druga pa pravica do novega sojenja ali drugega pravnega sredstva (po nastopu pravnomočnosti). Ta ugotovitev je podprta z bolgarskim pomenom [v bolgarski jezikovni različici člena 8(4), drugi stavek, Direktive 2016/343] uporabljenega pojma „обжалва решението“ („zoper odločbo vložiti pravno sredstvo“) [v nemški jezikovni različici navedenega predpisa je v tem smislu določeno le „izpodbijati to odločitev“, op. prev.]), ki se uporablja le v primeru izpodbijanja sodne odločbe v zadevi v pritožbenem postopku v 15 dneh po izdaji odločbe, preden postane pravnomočna. Ta pojem se v zvezi z izpodbijanjem pravnomočnih sodb ne uporablja.
- 50 Predpis je mogoče razlagati tudi v tem smislu, da označuje pravico z dvema učinkoma, in sicer pravico do izpodbijanja pravnomočne sodne odločbe, pri čemer to izpodbijanje povzroči uporabo pravnih sredstev iz člena 9 Direktive 2016/343. Argumenti v tem smislu obstajajo v primerjavi določb člena 8(1) in člena 8(4), drugi stavek, Direktive 2016/343. Med tekočim postopkom, vključno s pritožbenim postopkom, se uporablja člen 8(1) Direktive, ki jamči pravico obtoženca, da je navzoč. Šele ko je bil postopek v njegovi nenavzočnosti zaključen s pravnomočno sodbo, je mogoče presoditi, ali so bili izpolnjeni pogoji člena 8(2) Direktive, in, če to ni tako, zagotoviti obvestitev v skladu s členom 8(4), drugi stavek, Direktive. Poleg tega je mogoče v skladu s členom 8(4), prvi stavek, Direktive odločbo v nenavzočnosti ne le izdati ampak tudi izvršiti, kar pomeni, da postane pravnomočna, saj je mogoče izvrševati le

pravnomočne sodne odločbe, to pa pomeni, da sta pravno sredstvo v pritožbenem postopku v trenutku prijeteja v nenavzočnosti obsojene osebe in njena obvestitev v skladu s členom 8(4), drugi stavek, Direktive bodisi zaključena bodisi izključena.

- 51 **Utemeljitev vprašanja 5.2.:** V skladu s členom 8(4), drugi stavek, Direktive 2016/343 so države članice zavezane svoj pravosodni sistem organizirati tako, da je oseba, ki je bila obsojena v nenavzočnosti, ne da bi šlo za pogoje iz člena 8(2), po svojem prijeteju zaradi izvršitve kazni obveščena o nekaterih pravicah v zvezi z izvedbo novega (celotnega ali delnega) sojenja. Nedvomno je lahko obveščena le o pravicah, ki jih ima in ki so ji priznane z Direktivo. Zato se postavlja vprašanje, katere pravice ima ta oseba v trenutku svojega prijeteja, o katerih mora biti obveščena.
- 52 Domnevati je mogoče, da ima v nenavzočnosti obsojena oseba v tem trenutku priznano pravico do novega sojenja v skladu s členom 9 Direktive 2016/343. Posledično bi morala biti obveščena o tem, da ji je novo sojenje zagotovljeno le, če vloži ustrezen predlog.
- 53 Mogoče pa je tudi domnevati, da ima v nenavzočnosti obsojena oseba pravico, da vloži predlog za tako novo sojenje, in da se bo na podlagi njenega predloga pozneje presojalo o tem, ali obstajajo razlogi za tako novo sojenje, ter da bo izdana ustrezna odločba. Če se njenemu predlogu s to odločbo ugodi, bo v nenavzočnosti obsojeni osebi zagotovljeno to novo sojenje. Posledično mora biti obveščena o tem, da ima pravico, da v skladu s členom 9 Direktive 2016/343 vloži predlog za novo sojenje.
- 54 Argumenti, ki podpirajo prvo domnevo: kazenski postopki, ki potekajo v nenavzočnosti obtoženca, ne da bi šlo za pogoje iz člena 8(2) Direktive 2016/343, kršijo pravico obtoženca do osebne udeležbe v skladu z odstavkom 1. Vendar je možno, da se tak postopek izvede kot začasni ukrep in da pripelje do obsodbe, vključno z izvršitvijo sodbe, izdane v nenavzočnosti (člen 8(4), prvi stavek, Direktive), in da je v nenavzočnosti obsojena oseba zaradi izvršitve kazni prijeta (člen 8(4), drugi stavek, Direktive). To je mogoče le, ker je določeno učinkovito pravno sredstvo zoper obsodbo v nenavzočnosti, in sicer pravica do (celotnega ali delnega) novega sojenja. Iz tega izhajajo naslednji sklepi v zvezi s členom 47(1) Listine: – ker v trenutku obsodbe v nenavzočnosti dejstvo, da ne gre za pogoje iz člena 8(2) Direktive, so že izpolnjeni vsi pogoji za priznanje pravice do ponovnega sojenja v skladu s členom 9 Direktive; – namen obvestitve v skladu s členom 8(4), drugi stavek, Direktive je že po njenem bistvu ponovna uvedba kršene pravice do osebne udeležbe; zaradi zahteve po učinkovitosti odobrenega pravnega sredstva v skladu s členom 10(1) Direktive in člena 47(1) Listine je treba v nenavzočnosti obsojeno osebo obvestiti o njeni pravici do novega sojenja, ki jo lahko z vložitvijo predloga uveljavlja.
- 55 Tudi člen 8(4), drugi stavek, in člen 9 Direktive 2016/343 določata pravno sredstvo zoper postopek v nenavzočnosti. Treba bi ju bilo razlagati v tem smislu, da mora biti pravno sredstvo v skladu s členom 10(1) Direktive in členom 47(1)

Listine učinkovito. Ta predpisa pa ne določata nadaljnjega postopka, ki bi ga bilo treba uporabiti, potem ko je oseba, ki je bila obsojena v nenavzočnosti, ne da bi šlo za pogoje iz člena 8(2), obveščena o svoji pravici do izpodbijanja odločbe in vložitve predloga za novo sojenje, in med potekom katerega bi bilo treba odločati o utemeljenosti vloženega predloga. Prav tako se ne napotuje na nacionalno pravo. Zato tak nadaljnji postopek ni potreben. Če bi bil potreben, bi zahteva po zagotovitvi učinkovitega pravnega sredstva zakonodajalcu narekovala, da ga navede v členu 8 ali členu 9 Direktive. Tak novi, dodatni postopek za priznanje pravice do novega sojenja zato ni potreben, saj se obvestitev v skladu s členom 8(4), drugi stavek, Direktive nanaša na že priznano pravico do novega sojenja.

- 56 Člen 8(4), drugi stavek, Direktive 2016/343 prav tako zahteva, da je v nenavzočnosti obsojena oseba obveščena o dveh okoliščinah: prvič, o svoji pravici do izpodbijanja odločbe (tj. da izrazi, da se z njo ne strinja), in drugič, o svoji pravici do novega sojenja ali do vložitve drugega pravnega sredstva takoj po tem izpodbijanju (da pridobi pravno sredstvo, ki ustreza temu nestrinjanju) To drugo obvestitev je mogoče pojasniti le z že priznano pravico do novega sojenja v tem smislu, da je namenjena prvi obvestitvi, s tem ko ji priznava veljavnost.
- 57 Če bi oseba, ki je bila obsojena v nenavzočnosti, ne da bi šlo za pogoje iz člena 8(2) Direktive, imela le pravico do vložitve predloga za novo sojenje in če bi bila utemeljenost predloga predmet dodatne presoje, bi v tem primeru zadostovalo, da je ta oseba obveščena le o svoji pravici do izpodbijanja odločbe. Zahteva po zagotovitvi učinkovitega pravnega sredstva v skladu s členom 47(1) Listine bi vsebino tega izpodbijanja vezala točno na izpodbijanje pred sodiščem, ki bi moralo odločati o utemeljenosti izpodbijanja. Posledično ni bilo treba dodatno navesti, da ima pravico vložiti predlog za novo sojenje (in da je treba dodatno odločati o utemeljenosti njenega predloga).
- 58 Argumenti, ki podpirajo drugo domnevo: ta je v skladu z nacionalnim modelom varstva zoper postopek v nenavzočnosti. Pri tem sodišče odloča o zadevi v nenavzočnosti obtoženca, ne da bi prej določilo vrsto nenavzočnosti – ali izpolnjuje pogoje iz člena 8(2) Direktive 2016/343 ali ne. V skladu s tem ima v nenavzočnosti obsojena oseba pravico do vložitve predloga z obnovo postopka, pri čemer se utemeljenost predloga presoja v posebnem postopku.
- 59 **Utemeljitev vprašanja 6:** Člen 9, prvi stavek, Direktive 2016/343 osebi, ki je bila obsojena v nenavzočnosti, ne da bi šlo za pogoje iz člena 8(2) Direktive, omogoča, da vloži pravna sredstva zoper postopek v nenavzočnosti. Obstajata dve pravni sredstvi: pravica do „novega sojenja“ oziroma pravica do vložitve „drugega pravnega sredstva, ki omogoča, da se ponovno vsebinsko odloči o zadevi, vključno s preučitvijo novih dokazov, ter lahko privede do spremembe prvotne odločbe“.
- 60 Očitno je, da se določena vsebina in določen rezultat zahtevata le za drugo možnost, tj. „vložitev drugega pravnega sredstva“ [to ne velja le za nemško

jezikovno različico prvega stavka člena 9 Direktive, saj se naslednje v njej s formulacijo „ki“ nanaša tako na pravico do novega sojenja kot tudi na pravico do vložitve drugega pravnega sredstva, op. prev.], in sicer možnost ponovnega vsebinskega odločanja o zadevi ter ugotavljanje obstoja novih dejanskih in pravnih okoliščin. Za prvo možnost „novega sojenja“ ta zahteva ne velja, saj so te možnosti bistvena značilnost sodnega postopka.

- 61 Člen 9, drugi stavek, Direktive 2016/343 za obe možnosti zahteva, da je obtožencu dana učinkovita pravica do udeležbe.
- 62 Končni rezultat je lahko pri obeh možnostih v skladu s členom 9, prvi stavek, Direktive 2016/343 ta, da sodišče, pri katerem je izvedeno novo sojenje v navzočnosti obtoženca, izda sodno odločbo v zadevi, in sicer bodisi novo sodno odločbo (prva možnost) bodisi odločbo o zakonitosti prejšnje, v odsotnosti izdane sodne odločbe, ki lahko tudi v njeni razveljavitvi (druga možnost).
- 63 Člen 9 Direktive 2016/343 se nanaša le na pravico do novega sojenja, zaradi česar je mogoče izhajati iz tega, da gre pri drugi možnosti za nekakšno novo sojenje.
- 64 S tem se postavlja vprašanje, ali je treba drugo možnost iz člena 9, prvi stavek, Direktive 2016/343 razlagati v tem smislu, da zajema pravno možnost obnove kazenskega postopka, pri kateri del že opravljenih procesnih dejanj, vključno z morebitno sodno odločbo v zadevi v nenavzočnosti obtoženca, ohrani svoj pravni pomen, v nenavzočnosti obsojena oseba pa dobi možnost, da se udeleži prihodnjih procesnih dejanj in v okviru teh v celoti uveljavlja svojo pravico do osebne navzočnosti v skladu s členom 8(1) Direktive ter vse druge pravice, ki jih pripadajo v skladu z nacionalnim pravom in pravom Unije; končni rezultat je možnost, da se sodna odločba v zadevi, izdana v nenavzočnosti (če je njen pomen ohranjen), preizkusi in po potrebi razveljavi, spremeni ali potrdi.
- 65 **Utemeljitev vprašanja 7:** Nacionalno pravo določa, da se mora v nenavzočnosti obsojena oseba osebno zglasiti pred sodiščem, ki odloča o njenem predlogu za novo sojenje v njeni navzočnosti. Ta osebna zglasitev je pogoj za odločanje o njenem predlogu v zadevi. Če se ta oseba ne zglosi, se postopek ustavi in predlagano varstvo ne zagotovi.
- 66 Nacionalno pravo s tem določa nov, dodatni pogoj za uveljavljanje pravice v skladu s členom 9 Direktive 2016/343, ki ga ta predpis ne vsebuje. Postavlja se vprašanje, ali je to združljivo s sistemom varstva, vzpostavljenega z Direktivo, saj ga to precej otežuje.
- 67 Predložitveno sodišče se zato sprašuje, ali mora, ko zagotovi obvestitev v skladu s členom 8(4), drugi stavek, Direktive 2016/343, sprejeti ukrepe, da bo VB obveščen tudi o tem, da se, če se ne bo zglosil pred sodiščem, pri katerem je vložil predlog za novo sojenje ob svoji udeležbi, o njegovem predlogu vsebinsko ne bo odločalo, njegova obsodba v nenavzočnosti pa bo dokončna. Obveznost zagotovitve take obvestitve pa obstaja le, če je ta pogoj združljiv s pravom Unije.

- 68 Sodišče se je v zvezi s podobnimi vprašanji izreklo: sodba z dne 12. marca 2020, C-659/18, EU:C:2020:201, in sodba z dne 22. junija 2023, C-823/21, EU:C:2023:504. Sodišče je odločilo, da v državi članici ni dovoljeno postavljati dodatnih pogojev, ki jih pravo Unije ne določa in ki preprečujejo dosego cilja učinkovitega, enostavnega in hitrega dostopa do pravnega zastopanja oziroma do postopka za priznanje mednarodne zaščite. To načelo se logično ohranja, kadar gre za drugo pravico, in sicer pravico do osebne navzočnosti iz člena 8(1) Direktive 2016/343.
- 69 **Utemeljitev vprašanja 8:** Postavlja se vprašanje, ali pravna sredstva zoper postopek v nenavzočnosti v skladu s členom 8(4) in členom 9 Direktive 2016/343 veljajo v isti meri za obsodbo in za oprostitev. To vprašanje je upošteveno v tem smislu, da lahko predložitveno sodišče izda odločbo, s katero je VB oproščen.
- 70 Uvodna izjava 37 in člen 8(2) Direktive 2016/343 napotujeta na možnost sojenja v nenavzočnosti obtoženca, na podlagi katerega se lahko izda „odločba, s katero se ugotovi, ali je oseba kriva ali nedolžna“. Ta predpisa pa se nanašata na pogoje člena 8(2) Direktive, v skladu s katerimi v nenavzočnosti obsojena oseba nima pravice do novega sojenja.
- 71 V prvem stavku uvodne izjave 39 in členu 8(4) Direktive 2016/343, ki se nanašata na v nenavzočnosti obsojene osebe, ki jim je na voljo priznано pravno sredstvo zoper postopek v nenavzočnosti, je uporabljen le še pojem „odločba“. Domnevati je mogoče, da je s tem mišljena odločba, navedena v uvodni izjavi 37 in členu 8(2), torej „odločba, s katero se ugotovi, ali je oseba kriva ali nedolžna“, domnevati pa je mogoče tudi, da je s tem mišljena odločba o krivdi.
- 72 V drugem stavku uvodne izjave 39 in členu 8(4) Direktive 2016/343 je navedeno prijetje obsojene osebe, kar je znak za to, da gre pri tem le za obsodbe. Prav tako je v členu 8(3) (ki napotuje na pogoje odstavka 2) navedena izvršitev sodbe, izvršiti pa je mogoče le sodne odločbe, s katerimi je izrečena obsodba.
- 73 Zato obstaja dvom, ali ima VB, če je oproščen v nenavzočnosti in spoznan za nedolžnega, pravico do novega sojenja ali drugega pravnega sredstva v skladu s členom 9 Direktive 2016/343 oziroma ali mora predložitveno sodišče v tem primeru zagotoviti, da je obveščen v skladu s členom 8(4), drugi stavek, Direktive.
- 74 Stališče predložitvenega sodišča**
- 75 Nacionalno pravo – člen 423 NPK – določa pravno sredstvo zoper obsodbo obtoženca, kadar je bila kršena pravica do udeležbe. Zlasti ima VB v skladu z ugotovljenim dejanskim stanjem v postopku v glavni stvari v trenutku vložitve predloga pravico do novega sojenja, in sicer tako v skladu z nacionalnim pravom kot tudi pravom Unije.
- 76 Nacionalno pravo pa ne določa dovolj učinkovitega pravnega sredstva zoper postopek v nenavzočnosti. Ne določa namreč, da je treba v nenavzočnosti obsojeno osebo obvestiti o razpoložljivem pravnem sredstvu. Taka obvestitev

zlasti ni zagotovljena v trenutku njenega prijetja zaradi prestajanja kazni odvzema prostosti, ki ji je bila izrečena.

- 77 Posledično nacionalno pravo sicer določa varstvo v skladu s členom 9 Direktive 2016/343, vendar ne na način, ki bi v nenavzočnosti obsojeni osebi omogočal uveljavljanje te pravice na ustrezen in učinkovit način v skladu s členom 10(1) Direktive. Zlasti ni zagotovljen standard varstva, določen v drugem stavku člena 8(4) Direktive, v skladu s katerim se osebo, ki je bila obsojena v nenavzočnosti, ne da bi šlo za pogoje iz člena 8(2) Direktive, že v trenutku njenega prijetja obvesti o njeni pravici do ponovnega sojenja.
- 78 Nacionalna ureditev v členu 423 NPK je dovolj učinkovito pravno sredstvo le tedaj, ko je sodišče, ki je izdalo sodbo v nenavzočnosti, menilo, da so obstajali razlogi iz člena 8(2) Direktive 2016/343, in zato ni zagotovilo ustrezne obvestitve iz člena 8(4) Direktive. V tem primeru lahko v nenavzočnosti obsojena oseba po svojem prijetju to stališče sodišča, ki je izdalo sodbo v nenavzočnosti, izpodbija prav v postopku iz člena 423 NPK. Ta postopek bi bil postopek iz člena 10(1) Direktive, ki je namenjen temu, da v nenavzočnosti obsojenemu zagotovi varstvo tako pred napačno presojo sodišča, ki je izdalo sodbo v nenavzočnosti, v zvezi z vrsto nenavzočnosti (ali v skladu s členom 8(2) Direktive ali ne), kot tudi zoper samo obsodbo v nenavzočnosti.
- 79 Ker pa se v okviru kazenskega postopka v nenavzočnosti obtoženca sploh ne odloča o obstoju okoliščin, navedenih v členu 8(2) Direktive 2016/343, se zdi uporaba mehanizma iz člena 423 NPK kot edino pravno sredstvo zoper postopek v nenavzočnosti nezadostno, neustrezno in neučinkovito, saj zahtevani standard obvestitve, določen v členu 8(4), drugi stavek, Direktive, ni dosežen.
- 80 Do take obvestitve, ki je zahtevana s členom 8(4), drugi stavek, Direktive 2016/343, namreč ne pride. To precej omejuje učinkovitost pravice do novega sojenja, čeprav jo nacionalno pravo določa. To drži v tem smislu, da obstaja možnost, da oseba, ki je bila obsojena v nenavzočnosti, ne da bi šlo za pogoje iz člena 8(2) Direktive, ob neobstoju obvestitve tako o odločbi, s katero je bila obsojena, kot tudi o svoji pravici do novega sojenja nikoli ne bo izvedela, da ima pravico do novega sojenja. To znatno znižuje standard pravnega varstva pred obsodbami v nenavzočnosti.